

ОСОБИСТІ БІЗНЕС-АКТИВИ ТА ЇХ ВИКОРИСТАННЯ**Зайцев О.В.,***к.е.н., доцент кафедри фінансів і підприємництва, Сумський державний університет, вул. Римського-Корсакова, 2, м. Суми, 40007, Україна.**o.zaitsev@finance.sumdu.edu.ua**<https://orcid.org/0000-0001-8292-4079>***Смакоуз А.М.,***студент, Сумський державний університет,**вул. Римського-Корсакова, 2, м. Суми, 40007, Україна.**smakouz.anastasia@gmail.com*

У статті зібрана аналітична інформація про сутність та характеристики прибуткового використання особистих бізнес-активів. Існує певна кількість варіантів отримання додаткового прибутку поза межами і поза часом своєї постійної роботи. В статті визначається поняття та окреслені види особистих бізнес-активів, розглядаються приклади та способи їх використання, звертається увага на особливості вкладання інвестицій в особисті активи з метою отримання прибутку. Особисті бізнес-активи – це ресурси у особистій власності, що можуть потенційно давати дохід. Суттєва різниця між доходом з праці і доходом з особистих активів у тому, що особистий актив приносить дохід з мінімальною або, навіть, без безпосередньої трудової участі власника активу. Особисті бізнес-активи – це, по суті, ті ж ресурси, що здатні виконувати якісь функції для принесення грошового доходу. Особисті грошові заощадження, які зберігаються вдома не є особистим бізнес-активом. Ці гроші, окрім того, що не приносять дохід, так ще й майже щодня зменшують свою цінність через інфляцію. З бізнесової точки зору поняття активів і пасивів є фундаментальним для досягнення фінансового добробуту. В статті використано ідеї і пропозиції американського підприємця Роберта Кійосакі бо він вважається одним із сучасних відомих теоретиків щодо бізнес-активів.

Особистим бізнес-активом може бути практично усе: рухоме та нерухоме майно, яке можна здавати в оренду; підприємство, як пасивний бізнес; інтернет-сайти, які приносять дохід від переходів на рекламні посилання; цінні папери, депозитні рахунки, які приносять дохід у вигляді процентів; ліцензії та права інтелектуальної власності, за якими власник отримує платежі за користування (роялті) або повністю продає ліцензію; отримання доходу від валютних операцій на ринку Forex.

Способом збереження власного капіталу можуть послуговувати інвестиції у реальні активи. Найчастіше вкладення роблять у золото або у нерухомість, яка на довгий період збереже кошти від інфляції та може приносити прибуток з оренди, а також предмети колекціонування, але тут важливо знатись на цій сфері та розуміти наскільки вигідним є вкладення.

***Ключові слова:** активи, пасиви, особисті активи, інвестиції, нерухомість, збереження капіталу.*

DOI: 10.21272/1817-9215.2021.1-14

ВСТУП

На сьогоднішній день напрям прибуткового використання особистих бізнес-активів набуває все більшої поширеності і популярності. З розвитком підприємницької та фінансової обізнаності населення все частіше постає питання, — як отримувати додатковий прибуток використовуючи особисті активи? Наразі, певний прошарок пересічних громадян вже не обмежуються отриманням прибутку лише у вигляді заробітної плати чи винагороди від роботодавця. Часи, коли фізична особа не мала офіційного місця працевлаштування, але отримувала певний грошовий дохід, і це вважалося нелегальною діяльністю, уже минули. Пересічні громадяни знають, що існує певна кількість варіантів отримання додаткового прибутку поза межами і поза часом своєї постійної роботи. Однак, лише невелика кількість людей використовує особисті активи з ціллю отримати додаткові грошові доходи.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Вважаємо за доцільне визначитись із поняттям та окреслити види особистих бізнес-активів, розглянути приклади та способи їх використання, особливості вкладання інвестицій в особисті активи з метою отримання прибутку.

НАПРЯМИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Визначимось з поняттям та видами особистих бізнес-активів. Загалом, **бізнес-актив** – це економічний ресурс, об'єкт матеріального або нематеріального майна, що

належить окремій особі або організації та має потенційну або реальну можливість приносити дохід [1]. **Особисті активи** – це ресурси у особистій власності, що можуть потенційно давати дохід. Суттєва різниця між доходом з праці (тобто зарплатою, винагородою тощо) і доходом з особистих активів полягає у тому, що особистий актив приносить дохід з мінімальною або, навіть, без безпосередньої трудової участі власника активу. Особисті бізнес-активи – це, по суті, ті ж ресурси, що здатні виконувати якісь функції (еквівалент роботи) для принесення грошового доходу. Маючи особистий актив, ви можете більш вільно використовувати власний час так, як вважаєте за потрібне, наприклад, спонтанно кудись поїхати, але актив все одно, за вашу відсутність, може приносити грошовий дохід [2].

Звичайно, з метою отримання позитивних результатів від роботи особистого бізнес-активу його власнику деякі зусилля треба прикладати: налагоджувати процеси, вносити кошти для подальшого розвитку, оптимізувати витрати, ремонтувати. Але все це можна реалізовувати за менший проміжок часу, ніж щоденна праця за трудовим договором [2].

Як і активи підприємства, особисті бізнес-активи можна класифікувати таким же способом, за тими ж ознаками. Нагадаємо, види активів класифікують.

1. Матеріальні і нематеріальні. Перші мають фізичну форму (обладнання, земельні ділянки, будівлі, транспортні засоби). Нематеріальні активи – це такі ресурси як цінні папери, товарні знаки, авторські права, патенти, програмне забезпечення.

2. Довгострокові і короткострокові (поточні). Термін служби перших перевищує один рік. Поточні активи експлуатуються строком до одного року [1].

Рентабельність активів та рентабельність особистих бізнес-активів – ідентичні. Для визначення здатності отримувати прибуток від використання активів розраховується їх рентабельність (відношення чистого прибутку до вартості активів). Цей фінансовий показник в процентному вираженні оцінює віддачу від інвестицій в активи і ефективність роботи [3, с. 447-471].

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

З бізнесової точки зору поняття активів і пасивів є фундаментальним для досягнення фінансового добробуту. Одним із сучасних теоретиків щодо бізнес-активів вважається американський підприємець Роберт Кійосакі. Р. Т. Кійосакі пропонує, з одного боку, просте, а з іншого боку, дуже ефективно тлумачення даних термінів. Треба мати на увазі, що, як позиціонує себе Роберт Кійосакі, що він – один з найпопулярніших інвесторів у всьому світі. Але, його знаменитість пов'язана не стільки з його успішністю на фінансових ринках, скільки з письмемницькою діяльністю [4]. Також, доцільно мати на увазі сферу застосування теоретичних положень Кійосакі – це особисті бізнес-активи. Це не макрорівень економічної діяльності і не мікрорівень, це, на наш погляд, початковий міні рівень для тих, хто починає займатися бізнесом і, при цьому, починає використовувати власні активи.

Тепер безпосередньо про питання активів і пасивів. Знаменитий інвестор-теоретик пропонує досить просте розмежування між даними поняттями, це врахування напрямку грошового потоку. Іншими словами: **актив** – це власність, яка приносить дохід; **пасив** – це майно, що «віднімає» гроші [4].

У плані інвестицій до активів, як правило, відносять нерухомість, іншу власність або бізнес, в управлінні або діяльності якого власник не приймає активної участі. Так, до активів Кійосакі відносить: 1) заду в оренду нерухомості або землі; 2) іншу власність, що здається в оренду; 3) акції великих державних компаній, які використовуються для довгострокових інвестицій; 4) вклади в банках та інвестиційних фондах; 5) пасивний бізнес; 6) інтелектуальну власність, що приносить дохід [4]. Також, для придбання активів можна використовувати власні кошти, позикові кошти, іпотеку, споживчий кредит тощо.

До пасивів же відноситься те майно, баланс доходів і витрат від якого негативний, тобто це усе те, що не дає нам прибуток, а скоріше вимагає та приводить до витрат: 1)

кредитні картки, кредити і позики; 2) гроші, в сейфі або просто вдома тривалий час; 3) особистий автомобіль; 4) нерухомість, в якій ви самі проживаєте [4].

Але все не так просто, далі наведені деякі, на погляд Кійосакі, хибні припущення щодо активів та пасивів. Більшість людей при обліку активів і пасивів відносять житло, в якому вони живуть, до категорії активів. На думку Роберта Кійосакі, це одна з найбільш поширених помилок. Будь-яке житлове приміщення вимагає постійного вкладення грошей у вигляді комунальних послуг, ремонту та іншого. Житло, в якому ви проживаєте самі, приносить тільки збитки, а значить належить до категорії пасивів (це за Кійосакі) [4]. Така позиція щодо власного житла, на наш погляд, є досить спірною. Ми ж не розглядаємо їжу, що особисто їмо, як пасив на тій підставі, що їжа вимагає витрат на її придбання, а можемо розглядати їжу, як актив, який не споживаємо особисто, а продаємо і отримуємо дохід. Також, фізична особа не може відноситись до свого одягу, як до пасиву на тій підставі, що одяг та взуття вимагають витрат на їх придбання, а можемо розглядати одяг, як актив, який не споживаємо особисто, а продаємо і отримуємо дохід. Будь-яка людина «виборює» продукції та продукцію для власного споживання і заходами та діями такої діяльності і є застосування і використання бізнес-активів. Можемо припускати, що «чистому бізнесмену» не потрібне власне житло, бо воно є пасивом. Можемо припустити, що «чистий бізнесмен» може жити або в готелях, або в орендованих квартирах та будинках, або у друзів (тимчасово). Але, це не може тривати все життя, бо з часом, при вдалому розвитку власного міні бізнесу, придбання власної оселі стане результатом бізнесової діяльності. Доходи, що отримуються у бізнесі, мають життєвий сенс, коли витрачаються на засоби власного споживання, а це і є метою будь-якого бізнесу. Стосовно власного житла, також, як і їжі та одягу, тут є певна межа на їх витрати. У цих випадках діє правило: мінімізуй свої витрати, але не всупереч, по-перше, своєму здоров'ю та здоров'ю своїх близьких (якщо вони є), по-друге, не всупереч вимогам та законам суспільства, в якому живеш та ведеш свій бізнес.

Цікавий момент у цьому питанні полягає у тому, що особистий автомобіль може відноситись як до активів, так і до пасивів, на відміну від будинку, в якому ви проживаєте. Наприклад: якщо ви користуєтесь автомобілем тільки як засіб особистого пересування, то це пасив, так як ви регулярно витрачаєте гроші на обслуговування та запчастини, але при цьому автомобіль не приносить безпосереднього доходу. У разі використання авто для заробітку, наприклад, послуги таксі або кур'єра, то це майно вже можна перенести в розділ активів. Окремої уваги потребують ретро і колекційні машини. Дані транспортні засоби є інвестиціями і приносять дохід за рахунок постійного зростання їх вартості. Головне бути акуратним при їх використанні. Ще одним хибним припущенням у питанні активів і пасивів, на думку Кійосакі, є особисті заощадження, які зберігаються вдома. Багато хто вважає це своїм активом, однак інфляція кожен день зменшує цінність цих грошей [4]. Приклади особистих бізнес-активів та способи їх використання наведені в табл. 1.

Таблиця 1 – Приклади особистих бізнес-активів

Особисті бізнес-активи	Приклади
Нерухомість та майно	Земля, будівлі, приміщення, транспорт, ювелірні вироби, обладнання, антикваріат та інше майно
Підприємства (пасивний бізнес)	Виробництво, торгова точка, агентство з надання послуг, інші види бізнесу
Цінні папери	Пайові (акції, інвестиційні сертифікати); боргові (облігації, векселі, ощадні сертифікати); іпотечні.
Ліцензії та права інтелектуальної власності	Авторські тексти, музичні твори, формули (хімічні, наприклад), комп'ютерні програми, методології, власні технології, інше.

Сформовано авторами на основі [1,2,4,5]

У таблицях 1 та 2 наведені найбільш поширені приклади особистих бізнес-активів та способи їх використання для отримання прибутку.

Розглянемо один із простих прикладів особистих бізнес-активів – це інтернет-сайт, тому що він приносить стабільний зростаючий дохід від переходів по рекламних посиланнях. Як приклад, інтернет-сайт вимагає вашої участі для збільшення доходів, але не для їх наявності, навіть якщо ви припините оновлювати свій сайт, прибуток все рівно буде, але, якщо ви будете оновлювати сайт, то прибуток зростатиме [2].

Способи використання особистих бізнес-активів представлені в табл. 2.

Таблиця 2 – Способи використання особистих бізнес-активів

Особисті бізнес-активи	Способи використання
Нерухомість та інше майно	Здача в оренду, продаж, перепродаж.
Підприємство, пасивний бізнес	Є особистим бізнес-активом, якщо не потребує вашої постійної участі (наймані працівники виконують роботу без вашого постійного втручання).
Інтернет-платформи, сайти і додатки	Отримання прибутку від переходів за рекламними посиланнями, створення контенту, та постійне оновлення (роботу виконують наймані працівники без вашого постійного втручання)
Цінні папери	Виплата дивідендів, відшкодування вартості з виплатою доходів.
Ліцензії та права інтелектуальної власності	Роялті (платежі за користування)
Депозитні рахунки	Отримання процентів
Ринок FOREX	Отримання доходів з валютних операцій

Сформовано авторами на основі [1,2,4,5]

Але, варто також пам'ятати, якщо ваша справа буде вимагати вашої безпосередньої участі, то ви все ще будете залежні, незважаючи на те, що доходи будуть від активу (від вашої справи). Для того, щоб ваш бізнес сам почав приносити гроші без вашої участі, вам треба буде найняти людей, які будуть виконувати відповідні обов'язки щодо вашого бізнесу [2].

Заслугує розгляду напрямок – інвестиції в реальні активи. Термін «матеріальні засоби» (а також – «реальні активи», «майно») охоплює велику групу фізичних об'єктів, частина яких може стати хорошим фінансовим інструментом. Обов'язковою умовою реальних активів є те, що їх можна фізично відчутти, на відміну від цифрових активів, таких як сучасні акції, наприклад. Той факт, що матеріальні засоби мають фізичну сутність, може допомогти інвесторам зберегти капітал (і примножити його). Особливо актуально мати реальні активи стає за часів кризи [6].

Але важливо також пам'ятати, що є особливі обставини, які необхідно розуміти, коли маєте справу з матеріальними активами, такими як золото, нерухомість і предмети колекціонування.

Золото як засіб збереження капіталу. Протягом століть золото вважали (і продовжують вважати) одним з найнадійніших зберігачів капіталу. З фінансової точки зору, золото є анти-доларом, тому що західні інвестори починають скуповувати золото за часів кризи, інфляції і невпевненості в економіці США.

Крізь століття золото зберігало свою цінність, задовго до того як з'явилися рублі, долари, франки або гривні. Продовжує воно успішно зберігати цінність і зараз.

Але якщо ви маєте справу з золотом, варто також розуміти, що є і недоліки, з якими вам доведеться зіткнутися. По-перше, ні про який пасивний грошовий потік не може бути й мови. На відміну від дивідендів, від акцій або орендної плати з нерухомості, налічування золота не має на увазі можливість отримання грошового потоку [7]. Єдиний виняток – це здача коштовностей в оренду для одноразового використання як прикраси на заходах. Але цей метод досить ризикований і фактично не практикується.

Нерухомість як засіб збереження капіталу. Факт володіння нерухомістю дає суттєву можливість зберегти капітал в довгостроковому періоді, і захистити ваші кошти від інфляції. Відразу треба відзначити, що нерухомість може приносити грошовий потік, на відміну від золота, у вигляді орендної плати. Така обставина особливо добре для інвесторів, які шукають постійний приплив грошей.

І все ж, в нерухомості є і свої недоліки. Наприклад, буйні сусіди, тріснута сантехніка, або проблемні орендарі – все це може вам коштувати і грошей і нервів. Більш того, не варто забувати, що покупка нерухомості зазвичай вимагає великих витрат в маленький проміжок часу. Також, нерухомість є вкрай неліквідною інвестицією, що означає, що обернути її в гроші буде не просто [6].

Предмети колекціонування як засіб збереження капіталу. Срібний та порцеляновий посуд, марки, монети, картини, навіть м'ячі з підписами зірок спорту – всі ці та інші предмети колекціонування є реальними активами і можуть слугувати хорошим інструментом для збереження капіталу. Але, треба мати на увазі, що інвестор-колекціонер повинен чітко розуміти, що і навіщо він робить, тому що ринок предметів колекціонування досить специфічний і визначити ринкову вартість окремого активу не так просто [6].

Інвестиції в реальні активи, так як золото, нерухомість і предмети колекціонування, мають свої унікальні плюси і мінуси. Якщо все правильно спланувати, матеріальні засоби (реальні активи) можуть послужити хорошим інструментом збереження капіталу (саме збереження) під час кризи [6].

ВИСНОВКИ

Особисті бізнес-активи – це по суті ті ж ресурси, які здатні виконувати, а точніше – брати участь у виконанні певних дій (еквівалент роботи), з метою створення доходу. Маючи бізнес-актив, за Кійосакі, ви можете проводити час так, як ви вважаєте за потрібне, але актив все одно буде приносити дохід.

Особисті грошові заощадження, які зберігаються вдома не є особистим бізнес-активом. Ці гроші, окрім того, що не приносять дохід, так ще й майже щодня зменшують свою цінність через інфляцію.

Іноді один і той самий предмет може бути як активом, так і пасивом. Наприклад, автомобіль: якщо власник водить його сам, то автомобіль буде вважатись пасивом, а якщо здає в оренду – то активом. Так само як і приміщення та інше власне майно.

Особистим бізнес-активом може бути практично усе: нерухомість та майно, яке можна здавати в оренду; підприємство, як пасивний бізнес; інтернет-сайти, які приносять дохід від переходів на рекламні посилання; цінні папери, депозитні рахунки, які приносять дохід у вигляді процентів; ліцензії та права інтелектуальної власності, за якими власник отримує платежі за користування (роялті) або повністю продає ліцензію; отримання доходу від валютних операцій на ринку FOREX.

Способом збереження власного капіталу можуть слугувати інвестиції у реальні активи. Найчастіше вкладення роблять у золото, яке у всі часи вважалось найбільш надійним для зберігання капіталу, у нерухомість, яка на довгий період збереже кошти від інфляції та може приносити прибуток з оренди, а також предмети колекціонування, але тут важливо знатись на цій сфері та розуміти наскільки вигідним є вкладення.

Отже, розглянувши поняття особистих бізнес-активів, приклади та способи їх використання, можна зазначити, що це є чудовим способом отримання додаткового прибутку, який не потребує постійної безпосередньої роботи та уваги бізнесмена.

SUMMARY

Zaitsev O., Smakouz A. Personal business assets and their use.

The article collects analytical information about the nature and characteristics of profitable use of personal business assets. There are a number of options for earning extra income outside of job spend and outside of your regular job. The article defines the concept and outlined types of personal business assets, considers examples and ways to use them, pays attention to the peculiarities of investing in personal assets for profit. Personal business assets are personally owned resources that can potentially generate income. The significant difference between income from job and income from personal assets is that the personal asset brings income with minimal or even no direct labour participation of the owner of the asset. Personal business assets are essentially the same resources that can perform some function to generate cash income. Personal cash savings that are kept at home are not a personal business asset. This money, in addition to not generating income, also reduces its value almost daily due to inflation. From a business point of view, the concept of assets and liabilities is fundamental to achieving financial

well-being. The article uses the ideas and suggestions of the American businessman Robert Toru Kiyosaki because he is considered one of the modern well-known theorists on business assets. Almost everything can be a personal business asset: movable and immovable property that can be rented for other people; enterprise as a passive business; internet sites that generate revenue from conversions; securities, deposit accounts that generate income in the form of interest; licenses and intellectual property rights under which the owner receives payments for use (royalties) or sells the license in full; receiving income from foreign exchange transactions in the Forex market. Investments in real assets can serve as a way to save equity. Most often, investments are made in gold or real estate, which will save money from inflation for a long time and can bring in rental income, as well as collectibles, but here it is important to know in this area and understand how profitable the investment is.

Keywords: assets, liabilities, personal assets, investments, real estate, capital preservation.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Актив. Інтернет-видання Answr : веб-сайт. URL: <https://answr.pro/articles/4264-aktiv/> (дата звернення: 28.02.2021).
2. Зарплата = бедность, активы = богатство. Інтернет-видання BERG : веб-сайт. URL: <https://berg.com.ua/advice/work-asset/> (дата звернення: 28.02.2021).
3. Зайцев О. В. Фінансові розрахунки. Теорія і практика : навч. посібник. Суми : Сумський державний університет, 2013. – 607 с.
4. Активи та пасиви по Роберту Кійосакі. Independent bank rating agency : веб-сайт. URL: <http://www.ibra.com.ua/money/161428-kiyosaki-active-investments> (дата звернення: 28.02.2021).
5. Examples of Assets. YourDictionary : веб-сайт. URL: <https://examples.yourdictionary.com/examples-of-assets.html> (дата звернення: 28.02.2021).
6. Материальные средства (реальные активы) как средство сохранения капитала. Інтернет-видання BERG : веб-сайт. URL: <https://berg.com.ua/strategies/real-assets-safe/> (дата звернення: 28.02.2021).
7. Зайцев О. В., Мартим'янов А. С. Торгівельні операції з золотом. *Проблеми та перспективи розвитку фінансово-кредитної системи України*: матеріали V Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції (м. Суми, 19–20 листопада 2020 року) / редкол.: І. О. Школьник, І. В. Белова, І. І. Д'яконова та ін. – Суми: СумДУ, 2020. – С. 123-127.

REFERENCES:

1. Aktiv [Asset]. (2018). *Internet-vydannia Answr. [Online edition Answr]*. Retrieved from: <https://answr.pro/articles/4264-aktiv/> [in Russian] (accessed 28 February 2021).
2. Zarplata = bednost, aktivy = bogatstvo [Salary = Poverty, Assets = Wealth]. (2021). *Internet-vydannia BERG. [Online edition BERG]*. Retrieved from: <https://berg.com.ua/advice/work-asset/> [in Russian] (accessed 28 February 2021).
3. Zaitsev, O. V. (2013). *Finansovi rozrakhunky. Teoriia i praktyka [Financial calculations. Theory and practice]*. Sumy: Sumy State University [in Ukrainian].
4. Aktyvy ta pasyvy po Robertu Kiyosaki [Assets and liabilities by Robert Kiyosaki]. (2015). *Independent bank rating agency*. Retrieved from: <http://www.ibra.com.ua/money/161428-kiyosaki-active-investments> [in Ukrainian] (accessed 28 February 2021).
5. Examples of Assets. (2021). *YourDictionary*. Retrieved from: <https://examples.yourdictionary.com/examples-of-assets.html> [in English] (accessed 28 February 2021).
6. Materialnye sredstva (realnye aktivy) kak sredstvo sokhraneniia kapitala [Tangible assets (real assets) as a means of preserving capital]. (2020). *Internet-vydannia BERG. [Online edition BERG]*. Retrieved from: <https://berg.com.ua/strategies/real-assets-safe/> [in Russian] (accessed 28 February 2021).
7. Zaitsev, O. V. & Martymianov, A. S. (2020). *Torhivelni operatsii z zolotom [Gold trading]. Problemy ta perspektivy rozvytku finansovo-kredytnoi systemy Ukrainy, materialy V Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi onlain-konferentsii [Problems and prospects of development of the financial and credit system of Ukraine, materials of the V All-Ukrainian Scientific Practical Online Conference]*. Sumy [in Ukrainian].